

Αυτή η μετάφραση δημιουργήθηκε για σκοπούς αρχειοθέτησης και δεν προέρχεται από τους αρχικούς δημιουργούς του κειμένου.

Η Εκμετάλλευση της Πανδημίας από την Κυπριακή Δημοκρατία: Περαιτέρω Ενημέρωση (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο κυκλοφόρησε στο blog [Κυπριακές Υποσημειώσεις](#) τον Φλεβάρη του 2022 και υπογράφηκε με το ψευδώνυμο Delirium.

Περιεχόμενο

Η Εκμετάλλευση της Πανδημίας από την Κυπριακή Δημοκρατία: Περαιτέρω Ενημέρωση

Τον Νοέμβριο του 2020 δημοσίευσα ένα άρθρο σε αυτό το ιστολόγιο προσπαθώντας να προσφέρω μια σύνοψη των διαφόρων τρόπων με τους οποίους η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας εκμεταλλεύτηκε την πανδημία του ιού covid-19, προωθώντας μια σειρά από αυταρχικές πολιτικές με το πρόσχημα της προστασίας της δημόσιας υγείας. Το άρθρο είναι διαθέσιμο [στα ελληνικά](#), καθώς και [στα αγγλικά](#). Το παρόν άρθρο προοριζόταν αρχικά να λειτουργήσει ως ένα είδος προσαρτήματος στο πρώτο αυτό άρθρο, προκειμένου να προσφέρει μια μικρή ενημέρωση για τις εξελίξεις από τότε. Κατά τη συγγραφή του, ωστόσο, ο στόχος αυτός ξεπεράστηκε γρήγορα τόσο ως προς το ύψος όσο και ως προς το περιεχόμενο, οδηγώντας σε ένα μάλλον άνισο άρθρο που συζητά επίσης ορισμένες πολιτικές εξελίξεις. Για λόγους σαφήνειας, προσπάθησα να κρατήσω αυτές τις δύο ενότητες χωριστά, καθώς η συζήτηση για την πολιτική υπερβαίνει εκ φύσεως την απλή τεκμηρίωση και, ως εκ τούτου, έχει περισσότερο υποκειμενικό χαρακτήρα.

Απολογούμαι εκ των προτέρων για την μάλλον βεβιασμένη γραφή που ακολουθεί παρακάτω, η οποία ενίοτε χάνει τον ρυθμό της, αλλάζει τον τόνο της μάλλον γρήγορα και σε ορισμένες περιπτώσεις εκφράζει ασυμβίβαστες θέσεις χωρίς λεπτομερή επιχειρηματολογία. Αυτό το κομμάτι γράφτηκε επί αρκετές ώρες μέσα σε μία μόνο ημέρα- κατά τη διάρκεια ενός lockdown που ομολογουμένως έχει επηρεάσει τις διανοητικές μου ικανότητες. Λειτουργήσε έτσι κυρίως ως μια μορφή ψυχολογικής κάθαρσης, σε αντίθεση με το αρχικό άρθρο, η συγγραφή του οποίου έδινε έμφαση σε ένα προσεκτικά διατυπωμένο σύνολο επιχειρημάτων, περνώντας από μια λεπτομερή διαδικασία επεξεργασίας. Προς το παρόν δεν υπάρχει σχέδιο μετάφρασης του παρόντος άρθρου στα ελληνικά. Η αναπαραγωγή, η μετάφραση και η διανομή του παρόντος άρθρου, καθώς και του αρχικού άρθρου του Νοεμβρίου, ενθαρρύνονται με χαρά.

Οι ανησυχητικές εξελίξεις από τον Νοέμβριο του 2020

Η κυπριακή κυβέρνηση εισήγαγε τον Νοέμβριο μια σειρά αντιφατικών μέτρων, τα οποία θα μπορούσαν να έχουν σχεδιαστεί για να προωθήσουν την εξάπλωση του covid-19 αντί να την περιορίσουν. Τέτοια μέτρα περιλάμβαναν μια ουσιαστική απαγόρευση πρόσβασης σε υπαίθριους δημόσιους χώρους, επιβάλλοντας ένα όριο δύο ατόμων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με την προϋπόθεση να φορούν μάσκες- ανεξάρτητα από το αν ήταν κοινωνικά αποστασιοποιημένοι ή όχι [2], ενώ διατηρούσε ανοιχτά εμπορικά κέντρα, καταστήματα, καφετέριες, εκκλησίες, μπαρ και εστιατόρια. Παράλληλα, η κυβέρνηση επέβαλε νυχτερινή απαγόρευση κυκλοφορίας μεταξύ 21:00 και 5:00, με τα περισσότερα καταστήματα να πρέπει να κλείνουν στις 19:00 [1]. Αυτή η μάλλον προφανής προσπάθεια επιτάχυνσης της τοπικής οικονομίας με τη μείωση των επιλογών των ανθρώπων στο να μένουν στο σπίτι, να πηγαίνουν στη δουλειά, να ψωνίζουν και να πηγαίνουν σε ένα μπαρ, εστιατόριο ή καφετέρια για κοινωνικοποίηση είχε ως αποτέλεσμα υπερπλήρεις καφετέριες, εμπορικά κέντρα και καταστήματα, μια αναμενόμενη εξέλιξη δεδομένης της επιβολής απαγόρευσης κυκλοφορίας που μειώνει τον ελεύθερο χρόνο ενός ατόμου σε λίγες ώρες. Η διατήρηση των πλατειών, των πάρκων και των κατασκήνωσεων άδειων, ενώ έκανε τα στραβά μάτια στον υπερπληθυσμό των ιδιωτικών ανοιχτών και κλειστών χώρων, όπως ήταν αναμενόμενο, δεν μείωσε την εξάπλωση του ιού και αν κατάφερε κάτι, μάλλον την επιτάχυνε. Με τα κρούσματα και τις νοσηλείες να αυξάνονται ραγδαία, η κυβέρνηση αναγκάστηκε τελικά να λάβει κάποια μέτρα. Το Δεκέμβριο καθιερώθηκε μερικό κλείσιμο των σχολείων, ενώ η βιομηχανία φιλοξενίας, τα mall και άλλα εμπορικά κέντρα κλήθηκαν να κλείσουν τις πόρτες τους, με τα υπόλοιπα καταστήματα να παραμένουν ανοιχτά για το υπέροχο εορταστικό shopping [3]. Καθώς οι διαμαρτυρίες είχαν επίσης απαγορευτεί από τον Νοέμβριο, αυτούς τους τελευταίους μήνες του 2020 σημειώθηκαν ακόμη μια σειρά συλλήψεων ατόμων που τόλμησαν να κοινοποιήσουν μια εκδήλωση διαμαρτυρίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ανεξάρτητα από το αν πράγματι συμμετείχαν ή όχι [4].

Η άφιξη του 2021 είδε την εισαγωγή ενός δεύτερου lockdown, το οποίο δεν αποτέλεσε έκπληξη για κανέναν, αφού οι πληροφορίες που διέρρευσαν και κατέγραφαν τα μέτρα που θα μπορούσαν να επιβληθούν έγιναν τακτική πτυχή των ειδήσεών μας. Σε ισχύ από τις 10 Ιανουαρίου, αυτό το δεύτερο lockdown επρόκειτο να διαρκέσει έως τις 31 του μηνός και δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από το lockdown του 2020, εκτός από το ότι αυτή τη φορά τα αεροδρόμια επιτρεπόταν να λειτουργούν υπό τους ήδη υπάρχοντες περιορισμούς [5]. Όπως συμβαίνει σε κάθε σειρά κυβερνητικών μέτρων, έτσι και αυτό το lockdown χαρακτηρίστηκε από κραυγαλέες αντιφάσεις, επιδημιολογικά αμφισβητήσιμες αποφάσεις, προνομιακή μεταχείριση συγκεκριμένων ομάδων εις βάρος άλλων (όπως οι θρησκευόμενοι και οι κυνηγοί)- και την πολύ συνηθισμένη χρήση συλλογικής τιμωρίας όταν η αστυνομία αποτυγχάνει να εφαρμόσει με επιτυχία τα διατάγματα. Δεν θα υπεισέλθουμε λοιπόν σε μια λεπτομερή καταγραφή αυτής της υπερβολικά καταθλιπτικής κατάστασης, αλλά θα επικεντρωθούμε στα μέτρα εκείνα που προσέθεσαν κάτι νέο στην αναδυόμενη δυστοπία μας, με το πρώτο αξιοσημείωτο να σπάζει τα νεύρα ορισμένων δικηγόρων.

Στο πλαίσιο των μέτρων εγκλεισμού, η κυβέρνηση αποφάσισε να επιβάλει περιορισμούς στη λειτουργία των δικαστηρίων, μεταξύ άλλων στο ποιες δικαστικές υποθέσεις θα επιτραπεί να προχωρήσουν και ποιες να παγώσουν, περιορίζοντας παράλληλα την παρουσία των υπαλλήλων στα δικαστήρια και τα δικηγορικά γραφεία [5, 6]. Οι συνέπειες αυτών των δηλώσεων δεν διέφυγαν της προσοχής του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε ότι πρόκειται για άμεση παραβίαση του συνταγματικού δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και για άμεση και πρωτοφανή παρέμβαση της εκτελεστικής εξουσίας στην ανεξάρτητη λειτουργία της δικαιοσύνης [6]. Η αντίδραση του Δικηγορικού Συλλόγου δεν οδήγησε βέβαια σε τροποποίηση του διατάγματος, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει, παραβιάζοντας κάθε έννοια διάκρισης των εξουσιών, με αποτέλεσμα η υπόθεση να οδηγηθεί στα δικαστήρια [7]. Και ενώ περιμένουμε τη δίκη, η εκτελεστική εξουσία συνεχίζει να διατηρεί ένα διάταγμα που παραβιάζει την ανεξαρτησία ενός από τους τρεις κλάδους της εξουσίας, υπονομεύοντας μια θεμελιώδη προϋπόθεση για τη διατήρηση μιας λειτουργικής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Μια εξέλιξη που πέρασε σχεδόν απαρατήρητη ήταν η δημοσίευση ενός διατάγματος από το Υπουργείο Υγείας στις 12 Ιανουαρίου, με το οποίο δηλώνεται ότι όλοι οι τελειόφοιτοι φοιτητές νοσηλευτικής των ιδιωτικών και δημόσιων πανεπιστημίων υποχρεούνται να στελεχώσουν τα δημόσια νοσοκομεία από τις 18 Ιανουαρίου έως τις 17 Φεβρουαρίου, χωρίς να καθορίζεται η αμοιβή τους. Με μια διατύπωση γνωστή σε όποιον έχει λάβει ποτέ φύλλο πορείας από την Εθνική Φρουρά, το διάταγμα όριζε ότι οι φοιτητές θα έπρεπε να παρουσιαστούν «στο γραφείο του επικεφαλής νοσηλευτή του Γενικού Νοσοκομείου [της] επαρχίας τους, στις 7.15 π.μ. φορώντας [τις] στολές τους»- και ότι θα «εργάζονταν με σύστημα βάρδιας για 6 ημέρες την εβδομάδα» [8]. Αφήνοντας στην άκρη το προφανές γεγονός ότι οι φοιτητές νοσηλευτικής επιβαρύνονται ήδη με εργασία σε ιδιωτικά νοσοκομεία παράλληλα με τις σπουδές τους, το διάταγμα αποτελεί μια πρωτοφανή επιβολή αναγκαστικής εργασίας (αμειβόμενης ή μη) από το κράτος, με το Υπουργείο να ορίζει στο εαυτό του την εξουσία επιλογής ποιας υποκατηγορίας εργαζομένων μπορούν να μετατραπούν σε εργάτες υπό καθεστώς αναγκαστικής εργασίας- για τους σκοπούς της διατήρησης της λειτουργίας των κρατικών μηχανισμών. Αξίζει επίσης να υπενθυμίσουμε ότι στην Κύπρο δεν έχει κηρυχθεί κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Με εξαίρεση μια επιστολή που στάλθηκε στο υπουργείο από φοιτητές νοσηλευτικής, το διάταγμα αντιμετώπιστηκε με τη συνήθη, ανησυχητική σιωπή.

Στα τέλη Ιανουαρίου η κυβέρνηση εισήγαγε την πρώτη φάση της χαλάρωσης του lockdown, ανακοινώνοντας ότι ορισμένοι περιορισμοί θα αρθούν τον Φεβρουάριο. Παρά τις αυτοκολακευτικές δηλώσεις μιας κυβέρνησης που δηλώνει ότι βγαίνουμε από το lockdown, η άρση των περιορισμών ισοδυναμεί απλώς με το άνοιγμα των αγορών μαζί με μια σειρά άλλων υπηρεσιών, ενώ διατηρείται άθικτο το σύστημα SMS, η απαγόρευση κυκλοφορίας, η απαγόρευση διαμαρτυρίας και η απαγόρευση

πρόσβασης σε υπαίθριους δημόσιους χώρους [9]. Ωστόσο, το διάταγμα δεν περιέγραψε απλώς την άρση των περιορισμών, αλλά ανακοίνωσε επίσης την καθιέρωση υποχρεωτικών εξετάσεων για τους εργαζόμενους σε εβδομαδιαία βάση ως προϋπόθεση για την επιστροφή στην εργασία τους, με τους εργαζόμενους να αναμένεται να εξετάζονται δωρεάν στα διάφορα σημεία ταχείας εξέτασης που έχει εγκαταστήσει η κυβέρνηση σε όλο το νησί [10]. Σε περίπτωση που δεν το πράξουν, θα επιβάλλεται πρόστιμο 300 ευρώ, το οποίο θα καταβάλλεται από τον εργαζόμενο, ενώ η κυβέρνηση προειδοποιεί ότι θα πραγματοποιούνται τακτικοί έλεγχοι στους χώρους εργασίας, αναμένοντας από τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις να είναι σε θέση να προσκομίσουν τα σχετικά έγγραφα [11]. Παρά την αμφισβητήσιμη νομιμότητα της επιβολής μιας ιατρικής πρακτικής στο γενικό πληθυσμό μέσω της απειλής της ποινικής δίωξης και της οικονομικής απώλειας, το διάταγμα δεν συνάντησε καμία θεσμική αντίσταση, εκτός από την περιστασιακή οργή μεμονωμένων δικηγόρων [12]. Δεν πρόκειται, φυσικά, για μια νέα πρακτική, αλλά για τη γενίκευση μιας πολιτικής που είχε επιβληθεί προηγουμένως. Η υποχρεωτική εξέταση αποτελεί προϋπόθεση για τη διέλευση από τα οδοφράγματα της νεκρής ζώνης εδώ και σχεδόν ένα χρόνο, με τους ανθρώπους που περνούν από το νότο στο βορρά να πρέπει να παρουσιάσουν ένα αρνητικό αποτέλεσμα εξέτασης στην ελληνοκυπριακή αστυνομία, ένα μέτρο που επιβλήθηκε επίσης σε ανθρώπους που ταξίδευαν προς την Πάφο και τη Λεμεσό κατά τη διάρκεια των τοπικών αποκλεισμών του 2020, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν εργαζόμενοι που προσπαθούσαν να φτάσουν στους χώρους εργασίας τους. Η απόφαση της κυβέρνησης να επιβάλει με τη βία την τακτική εξέταση στην πλειοψηφία του πληθυσμού έχει ανοίξει ένα νέο πεδίο πιθανών παραβιάσεων, καθώς η ακεραιότητα και η κυριαρχία πάνω στα σώματα μας τίθεται πλέον άμεσα υπό αμφισβήτηση.

Μια ακόμη εξέλιξη που πέρασε απαρατήρητη είναι η ακύρωση των δημοτικών εκλογών στο Λιοπέτρι με διάταγμα στα μέσα Ιανουαρίου, με την απόφαση για νέα ημερομηνία εκλογών να ανατίθεται στον Υπουργό Εσωτερικών [15]. Το Υπουργείο Υγείας προφανώς διεκδικεί την αρμοδιότητα να αποφασίζει πότε είναι ασφαλές να γίνουν εκλογές και πότε όχι, παρέχοντας ένα ενδιαφέρον προηγούμενο για τη δημοκρατική λειτουργία του μικρού μας κράτους.

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί η εισαγωγή του συστήματος ραντεβού για τους εμβολιασμούς, το οποίο λειτουργεί με βάση τη σειρά προτεραιότητας, για ένα προκαθορισμένο σύνολο ευάλωτων ομάδων. Αντί να επιτρέπει τη γενική εγγραφή όσων ενδιαφέρονται να λάβουν το εμβόλιο, ακολουθούμενη από την αξιολόγηση της λαμβανόμενης ζήτησης σε σχέση με την ευαλωτότητα και τη χωρητικότητα, προγραμματίζοντας ανάλογα τα ραντεβού, το υπουργείο αποφάσισε να ανοίγει και να κλείνει τακτικά την πρόσβαση στην εγγραφή ανάλογα με τις διαθέσιμες θέσεις ραντεβού [13], αναγκάζοντας τους προσωπικούς γιατρούς και τα οικογενειακά μέλη να ανταγωνίζονται μεταξύ τους στη διαδικασία ψηφιακής εγγραφής των ηλικιωμένων ασθενών και των αγαπημένων τους προσώπων κάθε φορά που το υπουργείο αποφασίζει να ανοίξει την πρόσβαση, με αποτέλεσμα οι θέσεις να εξαφανίζονται σε μόλις μισή ώρα [14]. Το σύστημα μπορεί να φαίνεται ως μια παράξενη αποτυχία της δημόσιας διοίκησης, αλλά αξίζει ίσως να σημειωθεί ότι αντί να πληρώνουν για την πρόσθετη εργασία που απαιτείται για τη δημιουργία ενός ευέλικτου, συνεκτικού και οργανωμένου συστήματος ραντεβού, η τρέχουσα ρύθμιση αναγκάζει τους προσωπικούς γιατρούς και τα μέλη της οικογένειας να εκτελούν απλήρωτη εργασία για το Υπουργείο Υγείας, καθώς η ευθύνη της ανάθεσης των ηλικιωμένων και άλλων ευάλωτων ομάδων σε θέσεις ραντεβού έχει περάσει αθόρυβα από το κράτος στον γενικό πληθυσμό, ακολουθώντας την ίδια λογική της προσωπικής «πρωτοβουλίας» και «ευθύνης» που διαπερνά τον κυβερνητικό λόγο από την αρχή της πανδημίας στην Κύπρο.

Η έλλειψη ουσιαστικής αντιπολίτευσης

Από το μερικό κλείσιμο των οδοφραγμάτων της νεκρής ζώνης τον Φεβρουάριο του 2020 μέχρι την ακύρωση των τοπικών εκλογών τον Ιανουάριο του 2021, η κυβέρνηση έχει αντλήσει τις εξουσίες της

από έναν ξεχασμένο αποικιακό νόμο που παρέχει στον Υπουργό Υγείας την εξουσία να δημοσιεύει νομικά δεσμευτικά διατάγματα μετά την ανακήρυξη ενός παθογόνου παράγοντα ως «μολυσματική ασθένεια». Το όριο αυτών των εξουσιών σε σχέση με τα συνταγματικά δικαιώματα, καθώς και η νομιμότητα (ή μη) του ίδιου του αποικιακού νόμου έχουν κατά καιρούς απασχολήσει τον δημόσιο διάλογο κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους με μια σειρά άρθρων στο διαδίκτυο και σε εφημερίδες, κυρίως γραμμένα από δικηγόρους. Παρ' όλα αυτά, δεν υπήρξε καμία ουσιαστική αμφισβήτηση των διαταγμάτων που δημοσίευσε και εφάρμοσε η κυβέρνηση, αφήνοντας το κράτος να ανακοινώνει όλο και πιο αυταρχικά, αντιφατικά και ψυχολογικά εξαντλητικά μέτρα με πρόσχημα την προστασία της δημόσιας υγείας, διαβρώνοντας κομμάτι-κομμάτι τα θεμελιώδη συνταγματικά δικαιώματα καθώς και τον δημοκρατικό χαρακτήρα του πολιτεύματος. Ένα από τα πολλά αποτελέσματα ήταν η εξάτμιση κάθε εναπομείνουσα δημόσιας εμπιστοσύνης στο χειρισμό της πανδημίας, με τη συνωμοσιολογική σκέψη της μιας ή της άλλης μορφής να έχει εκτοξευθεί στα ύψη, από τη δυσπιστία στην ύπαρξη του ίδιου του ιού και τους γελοίους ισχυρισμούς ότι τα εμβόλια θα αλλοιώσουν το DNA μας ή/και θα εισάγουν μικροτσιπ στα σώματα μας, μέχρι την πιο παραδοσιακή συνωμοσιολογική νοοτροπία που κυριαρχεί στην Κύπρο, που κυμαίνεται από την υποβάθμιση της σοβαρότητας του covid-19, μέχρι τον ισχυρισμό απροσδιόριστων «κρυφών συμφερόντων» πίσω από τα μέτρα, αδυνατώντας να διακρίνουν μεταξύ των συνήθων ιατρικών συμβουλών για τον περιορισμό της πανδημίας και των μέτρων που λαμβάνονται απλώς με το πρόσχημα αυτό.

Οι αποφάσεις συνεχίζουν να λαμβάνονται πίσω από κλειστές πόρτες χωρίς λογοδοσία, χωρίς διαφάνεια και χωρίς συντονισμό με την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, ανακοινώνονται και επιβάλλονται από πάνω προς τα κάτω σε μια ολοένα και πιο στρατιωτικοποιημένη δομή, λογική και γλώσσα, στην οποία ο υπουργός Υγείας ενεργεί ως επικεφαλής διοικητής, ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός αναμένεται να εκτελεί το ρόλο των κληρωτών στρατιωτών, εκτελώντας όποιες εντολές αποφασίσει να δώσει ο υπουργός σε κάθε δεδομένη ημέρα. Η ένταξη μιας επιδημιολογικής επιτροπής απλώς προσθέτει την απαραίτητη επιστημονική αιτιολόγηση σε μια σειρά αυταρχικών πολιτικών που αποφασίζονται από το υπουργικό συμβούλιο- και οι οποίες δεν έχουν παρατηρηθεί στα περισσότερα φιλελεύθερα δημοκρατικά κράτη. Το γεγονός ότι κανένα μέλος της επιδημιολογικής επιτροπής δεν διαφώνησε ευθέως ή δεν αντιτάχθηκε δημοσίως σε ορισμένα από τα πιο ακραία μέτρα, όπως η απαγόρευση πρόσβασης σε υπαίθριους δημόσιους χώρους με παράλληλη διατήρηση της πρόσβασης σε εμπορικά κέντρα και άλλους ιδιωτικούς χώρους, ο εγκλεισμός των αιτούντων άσυλο σε συνθήκες συνωστισμού και άθλιων συνθηκών διαβίωσης ή η προνομιακή μεταχείριση της εκκλησίας και άλλων θεσμών με πολιτική επιρροή εις βάρος της υπόλοιπης κοινωνίας, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί απλώς με τον «συμβουλευτικό» χαρακτήρα της επιτροπής, καθώς οι αποφάσεις αυτές νομιμοποιούνται δημοσίως μέσω της υποτιθέμενης επιστημονικής συμβολής της. Η επιτροπή έχει επίσης καταλήξει να λειτουργεί άθελά της ως ένα είδος χρήσιμου αποδιοπομπαίου τράγου, απορροφώντας μέρος της οργής των ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων και των εργαζομένων που βλέπουν τα προς το ζην τους να εξανεμίζονται, ενώ η κυβέρνηση επιδίδεται σε πολιτικό θέατρο, ανακοινώνοντας προγράμματα οικονομικής στήριξης που προσφέρουν αξιοθρήνητα ποσά, μπλεγμένα σε έναν ιστό γραφειοκρατικής κόλασης.

Το γεγονός ότι η σημερινή κυβέρνηση έχει χρησιμοποιήσει την κρίση στη δημόσια υγεία για να επιβάλει μέτρα και πολιτικές που δεν έχουν καμία σχέση με τον περιορισμό του covid-19 δεν θα πρέπει να εκπλήσσει πλέον κανέναν που παρακολουθεί προσεκτικά. Περιτριγυρισμένο από το χειρότερο σκάνδαλο διαφθοράς στη ζωντανή μνήμη, μια φαινομενικά ατελείωτη σειρά από πρόσθετα σκάνδαλα και δημόσιες κατακραυγές και τη συνεχή κατηγορία (και ένδειξη) ότι ακολουθεί πολιτική διχοτόμησης στο Κυπριακό, δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος να περιμένουμε οποιαδήποτε αίσθηση πολιτικής αξιοπρέπειας ή νομιμότητας από τη σημερινή κυβέρνηση. Αυτό που ίσως εκπλήσσει και προκαλεί ολοένα και μεγαλύτερη ανησυχία είναι ο βαθμός στον οποίο η πολιτική αντιπολίτευση είναι πρόθυμη να ικανοποιήσει την αξίωση της κυβέρνησης να κυβερνά με διάταγμα,

επιτρέποντάς της να επιβάλλει ό,τι θέλει ουσιαστικά ανενόχλητη.

Μια πρώιμη ένδειξη της απροθυμίας της αντιπολίτευσης να διεκδικήσει μια πιο κριτική στάση ήταν η απόρριψη της διεξαγωγής πρόωρων βουλευτικών εκλογών τον Οκτώβριο του 2020 μετά το σκάνδαλο των Cyprus Papers, με το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ να καταψηφίζουν την πρόταση που κατέθεσαν οι Πράσινοι και η ανεξάρτητη βουλευτής Άννα Θεολόγου, υποστηρίζοντας ότι η προκήρυξη πρόωρων βουλευτικών εκλογών αποπροσανατολίζει από την ευθύνη της κυβέρνησης στη δημόσια συζήτηση-ζητώντας αντ' αυτού την παραίτηση του προέδρου [16]. Η διατήρηση του υφιστάμενου συσχετισμού δυνάμεων στο κοινοβούλιο εξασφάλισε άλλωστε τη θέση του Προέδρου της Βουλής στα χέρια των ηγετικών κομμάτων της αντιπολίτευσης, μετά την παραίτηση του Δημήτρη Συλλούρη λόγω της εμπλοκής του στο σκάνδαλο. Καθώς νέα, όλο και πιο αυταρχικά διατάγματα τέθηκαν σε ισχύ τον Νοέμβριο, συμπεριλαμβανομένης μιας ακόμη πλήρους απαγόρευσης των διαδηλώσεων, η βουλευτής Άννα Θεολόγου κατέθεσε νομοσχέδιο με στόχο την τροποποίηση του αποικιοκρατικού νόμου, μεταφέροντας την αρμοδιότητα δημοσίευσης διαταγμάτων από τον υπουργό Υγείας στο κοινοβούλιο [17].

Το κατά πόσον μια τέτοια ρύθμιση θα λειτουργούσε αποτελεσματικά είναι ένα ανοικτό ερώτημα. Παρ' όλα αυτά, αυτή η προτεινόμενη τροπολογία ήταν το μοναδικό παράδειγμα, μέχρι στιγμής, ενός μέλους της πολιτικής αντιπολίτευσης που προσπάθησε να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τον αυξανόμενο αυταρχισμό της κυβέρνησης. Αν είχε περάσει, θα είχε εισαγάγει έναν ενεργό ρυθμιστικό ρόλο για το κοινοβούλιο, επιτρέποντάς του να επανεξετάζει, να συζητά και να τροποποιεί τα υπάρχοντα και μελλοντικά διατάγματα, εισάγοντας για πρώτη φορά κάποιο επίπεδο ελέγχου και λογοδοσίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση της πανδημίας. Η πρόταση δεν επιτράπηκε να προχωρήσει σε ψηφοφορία με την διαδικασία του κατεπείγοντος - και αντ' αυτού στάλθηκε από το κοινοβούλιο (με την υποστήριξη του ΑΚΕΛ) για επανεξέταση στις εσωτερικές κοινοβουλευτικές επιτροπές στις αρχές Δεκεμβρίου [18]. Αυτή ήταν μια προφανής στρατηγική κίνηση, καταδικάζοντας την τροπολογία να παραμείνει σε γραφειοκρατικό limbo, στοιβαγμένη σε έναν μακρύ σωρό νομοθετημάτων που περιμένουν μια ατελείωτη σειρά αναθεωρήσεων και εσωτερικών συζητήσεων, σκοτώνοντας με αυτόν τον τρόπο την πρόταση χωρίς να χρειαστεί να την καταψηφίσουν. Αυτό προφανώς δεν εμπόδισε το ΑΚΕΛ, καθώς και άλλα κόμματα, να εκδίδουν υποκριτικά τη μία δήλωση μετά την άλλη για την αντισυνταγματικότητα, τον αυταρχισμό και τον πολιτικά κατασταλτικό χαρακτήρα των διαταγμάτων [19, 20, 21, 22], την ίδια στιγμή που μπλόκαραν ενεργά τη μόνη ουσιαστική προσπάθεια που έγινε για να στερηθεί η κυβέρνηση την εξουσία που της επιτρέπει να κυβερνά τη χώρα με διατάγματα.

Παρά τις περιστασιακές δημόσιες ανακοινώσεις κατά συγκεκριμένων στοιχείων που περιλαμβάνονται στα ολοένα και αυξανόμενα υπουργικά διατάγματα, η κοινοβουλευτική εποπτεία επί του κυβερνητικού χειρισμού της πανδημίας έχει ουσιαστικά εγκαταλειφθεί από το νομοθετικό σώμα, με την πολιτική αντιπολίτευση να μην δείχνει κανένα ενδιαφέρον για τον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας ή τον περιορισμό της ζημίας που προκαλείται από τις αυταρχικές πολιτικές της κυβέρνησης. Αυτό που παρακολουθούμε δεν είναι τίποτα λιγότερο από τη συνεχιζόμενη αποσύνθεση των πολιτικών δικαιωμάτων στα χέρια της εκτελεστικής εξουσίας, την αργή διάβρωση της ανεξάρτητης λειτουργίας της δικαστικής εξουσίας, και την πλήρη αδιαφορία του νομοθετικού σώματος να κρατήσει την κυβέρνηση υπόλογη για την εκμετάλλευση, καθώς και για τον χειρισμό της πανδημίας. Εν τω μεταξύ, τα νοσοκομεία παραμένουν υποστελεχωμένα, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης συνεχίζουν να υπάρχουν, τα σημεία ελέγχου παραμένουν κλειστά και οι εργαζόμενοι παραμένουν σε μεγάλο βαθμό απλήρωτοι και χωρίς υποστήριξη, υπό την εποπτεία ενός κράτους που μοιάζει όλο και περισσότερο με αυταρχικό καθεστώς παρά με δημοκρατικό πολίτευμα. Οι θεσμοί υπάρχουν βέβαια, αλλά τα δημοκρατικά αντανάκλαστικά δεν υφίστανται.

Delirium

Πηγές

- [1] Brief, Οι επιχειρήσεις που πρέπει να κλείνουν στις 7 μ.μ. από τη Δευτέρα, 29/11/2020.
<https://www.brief.com.cy/oikonomia/kypros/oi-epiheiriseis-poy-prepei-na-kleinoun-stis-7-mm-apo-ti-de-ytera>
- [2] Offsite, Από σήμερα τα νέα μέτρα - Όλη η Κύπρος κέρφου από τις 9, 30/11/20.
<https://www.offsite.com.cy/eidiseis/topika/apo-simera-ta-nea-metra-oli-i-kypros-kerfioy-apo-tis-9>
- [3] Euronews, Κύπρος - COVID-19: Αναλυτικά όλα τα μέτρα που ισχύουν - Τι θα γίνει κατά την διάρκεια των εορτών, 10/12/20.
<https://gr.euronews.com/2020/12/10/kypros-covid-19-analytika-ola-ta-metra-po-isxyoun-ti-tha-ginei-sti-s-giortes>
- [4] Φιλελεύθερος, Δύο συλλήψεις πολιτών για υποκίνηση σε διαμαρτυρία, 28/11/20.
<https://www.philenews.com/koinonia/eidiseis/article/1071269/dyo-syllipseis-politon-ga-ypokinisi-se-dia-martyria>
- [5] Reporter, Αυτό είναι το διάταγμα που καθορίζει το νέο lockdown, 08/01/21.
<https://www.reporter.com.cy/local-news/article/764680/>
- [6] Ο Παρατηρητής, Έκρηξη επωνύμων για τα νέα μέτρα -Ο Χρ. Κληρίδης μίλησε και για το άρθρο 30 του Συντάγματος: «Κόντεψα να λιποθυμήσω», 09/01/21.
<https://oparatiritis.com.cy/2021/01/09/christos-clerides/>
- [7] Dialogos, Δικηγορικά γραφεία κατέθεσαν προσφυγή κατά των διαταγμάτων-Ετοιμάζονται αγωγές με διεκδίκηση αποζημιώσεων, 26/01/21.
<https://dialogos.com.cy/dikigorika-grafeia-katethesan-prosfygi-kata-ton-diatagmaton-etoimazontai-agoges-me-diekdikisi-apozimioseon/>
- [8] Φιλελεύθερος, Αντιδρούν φοιτητές νοσηλευτικής για επίταξη από Υπ. Υγείας, 14/01/21.
<https://www.philenews.com/koinonia/eidiseis/article/1102285/antidroyn-foitites-nosileftikis-ga-epitaxi-apo-yp-ygias>
- [9] Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, Διάταγμα Υπουργείου Υγείας, 28/01/21.
<https://web.archive.org/web/20210203234839/https://www.pio.gov.cy/coronavirus/uploads/5453%2028%201%202021%20PARARTIMA%203o%20MEROS%20I.pdf>
- [10] Πολίτης, Αλφαβητικά με βάση το επίθετο θα γίνονται τα Rapid τεστ σε εργαζόμενους, 31/01/21.
<https://politis.com.cy/politis-news/kypros/alfavitika-tha-ginontai-ta-rapid-test-se-ergazomenoys-pinakas/>
- [11] Sigmalive, Πρόστιμο σε εργαζόμενους χωρίς αρνητικό τεστ για τον κορωνοϊό, 01/02/21.
<https://www.sigmalive.com/news/dimosia-igeia/733475/prostimo-se-ergazomenous-xoris-arnitiko-test-gia-ton-koronoio>
- [12] Limassol Today, Τα υποχρεωτικά τεστ ως αντισυνταγματικό μέτρο, 03/02/21.
<https://limassol-today.com/ta-ipoxreotika-test-os-antisintagmatiko-metro/>
- [13] Alpha News, Ανοίγει ξανά η “πύλη” εμβολιασμού για ακόμη 3.960 ραντεβού, 10/01/21.

<https://www.alphanews.live/cyprus/anoixei-xana-ayrio-i-pyli-emboliasmoy>

[14] Euronews, Κύπρος: Εξαντλήθηκαν αμέσως όλα τα επόμενα ραντεβού για εμβολιασμούς για άτομα άνω των 80, 18/01/21.

<https://gr.euronews.com/2021/01/18/kypros-eksantlihtikan-amesos-ola-ta-epomena-rantevou-gia-emv-oliasmous-ano-80-eton-covid>

[15] Offsite, Δεν θα γίνουν οι εκλογές στο Λιοπέτρι με διάταγμα του Υπ. Υγείας, 19/01/21.

<https://www.offsite.com.cy/eidiseis/topika/den-tha-ginoy-n-oi-ekloges-sto-liopetri-me-diatagma-toy-yp-ygeias>

[16] Φιλελεύθερος, Καταψηφίστηκε η πρόταση για διάλυση της Βουλής, 23/10/20.

<https://www.philenews.com/eidiseis/politiki/article/1045355>

[17] Καθημερινή, Πρόταση νόμου της Α. Θεολόγου για τροποποίηση του περί λοιμοκαθάρσεως νόμου, 03/12/20.

<https://www.kathimerini.com.cy/gr/politiki/protasi-nomoy-tis-a-theologoy-gia-tropopoiisi-toy-peri-loimo-katharseos-nomoy>

[18] Το Thema Online, Στην Επιτροπή Υγείας παραπέμφθηκε πρόταση της Α. Θεολόγου για τροποποίηση του περί λοιμοκαθάρσεως νόμου, 03/12/20.

<https://www.tothemaonline.com/Article/260366/sthn-epitroph-ygeias-parapemfthhke-protash-ths-a-th-eologoy-gia-tropopoiish-toy-peri-loimokatharsews-nomoy->

[19] Offsite, Αντίδραση βουλευτή ΑΚΕΛ για τον στρατό στους δρόμους για τα μέτρα, 12/11/20.

<https://www.offsite.com.cy/eidiseis/antidrasi-boyleyti-akel-gia-ton-strato-stoys-dromoys-gia-ta-metra>

[20] Reporter, Κόντρα ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ για τα μέτρα κατά της πανδημίας- «Με αφορισμούς προβλήματα δεν λύνονται», 28/11/20. <https://www.reporter.com.cy/politics/article/750420/>

[21] Φιλελεύθερος, Καταγγελίες ΑΚΕΛ - Οικολόγων για αντισυνταγματικά μέτρα, 30/11/20.

<https://www.philenews.com/eidiseis/politiki/article/1071795>

[22] Καθημερινή, Αντιπαράθεση Κυβέρνησης - ΑΚΕΛ για τα μέτρα κορωνοϊού, 08/12/20.

<https://www.kathimerini.com.cy/gr/politiki/antiparathesi-kybernisis-akel-gia-ta-metra-koronoioy>

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, covid-19, Δεκαετία 2020-2029, 2020, Κυπριακές Υποσημειώσεις (Ιστοσελίδα), Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:
<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:cyfootnotes:covid19_roc2&rev=1740221478

Last update: 2025/04/20 19:41

